

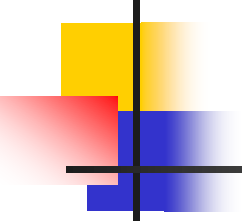
Organizační formy a metody vzdělávání

Zora Syslová

Organizační formy

Uspořádání vzdělávacího procesu, do kterého patří vytvoření prostředí i způsob organizace činností učitele a dítěte. Mezi jednotlivými formami vzdělávání, z nichž nejužívanější jsou individuální, skupinová a frontální (hromadná

-
-
- Individuální
 - skupinová
 - frontální (hromadná)

DŘÍVE

- Převažující byla hromadná, frontální práce s dětmi realizovaná jako tzv. zaměstnání. Podle věku dětí bylo v dopoledních hodinách jedno, u předškolních dvě zaměstnání. Jejich délka byla určena s ohledem na věk dětí. Zaměstnání byla pro děti povinná.
- Obsah zaměstnání byl předem dán v rámci stanovené metodické řady v jednotlivých výchovných složkách podle Programu výchovné práce pro jesle a mateřské školy (1984). Výrazně byl založen na předávání hotových, často izolovaných poznatků dětem.
- Pokud se zohledňovala individualita dítěte, tak jen v omezené míře, snahou bylo dosáhnout u každého dítěte předepsaný „standard“.
- Skupinová práce byla uplatňována jen výjimečně, zejména při výtvarné a pracovní výchově, nebo ve smíšených třídách při rozdělení na tzv. „starsí“ a „mladší“ děti.

NYNÍ

- vzdělávání má být důsledně vázáno k individuálně různým potřebám a možnostem jednotlivých dětí,
- rozvojové předpoklady a možnosti dětí předškolního věku vyžadují uplatňování odpovídajících metod a forem práce,
- významnou roli při učení sehrává spontánní sociální učení, založené na principu přirozené nápodoby,
- měly by být uplatňovány aktivity spontánní i řízené, vzájemně provázané a vyvážené,
- vhodnou formou řízené činnosti jsou didakticky zacílené činnosti, které mohou zpravidla probíhat v menší skupině nebo individuálně,
- styl vzdělávání v mateřské škole by měl být založen na principu vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte,
- pedagog by měl být průvodcem dítěti na cestě poznání, ne tím, kdo je „úkoluje“ a plnění úkolů kontroluje.

(RVP PV, s. 4)

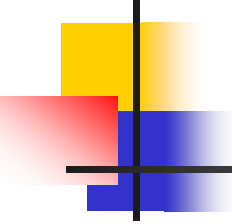
Individuální forma:

- má jasně stanovený cíl, záměr v rozvoji dítěte,
- vychází z dobré znalosti dítěte, z respektování jeho věkových a individuálních zvláštností,
- postup je u každého dítěte používán jiný, podle jeho potřeb a schopností,
- doba stanovená pro práci dítěte je volná, tzn. že trvá tak dlouho, jak dítě podle svých možností potřebuje ke zvládnutí zadaného úkolu.

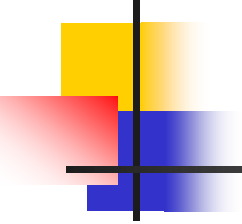
Skupinová forma:

- Jedná se o způsob, při kterém děti pracují ve skupinách o různém počtu.
- Skupiny mohou vznikat na základě různých hledisek. Tvoří je učitelka, nebo vznikají spontánně. Mohou být homogenní - skupinu tedy tvoří děti, které jsou na stejné, nebo podobné úrovni věkem nebo schopnostmi, nebo heterogenní - tedy smíšené.
- Skupiny mohou řešit buď stejné úkoly, nebo každá jiný úkol odpovídající její úrovni, případně se mohou při plnění úkolů střídat. Nejlépe jeho význam vystihují slova Vygotského *„Co dnes dokáže dítě ve spolupráci s druhými, dokáže zítra samo“* (Fischer, 1997).

Vygotský“ *„Co dnes dokáže dítě ve spolupráci s druhými, dokáže zítra samo“*

(Fischer, 1997).

-
-
- rozvíjí schopnost spolupráce (kooperace),
 - rozvíjí sociální dovednosti, které se uplatňují jak ve společné práci, tak i při vzájemné komunikaci,
 - rozvíjí rozumové dovednosti v důsledku nutnosti vysvětlovat jeden druhému, domlouvat se, naplánovat a rozdělit si práci a řešit vzniklé problémy,
 - uplatňuje se v ní vzájemná motivace a podpora pro činnosti v důsledku zájmu nebo nadšení celé skupiny, nebo jejích některých členů (obvykle vůdčí typy),
 - umožňuje uplatnění dětí různého věku, schopností i inteligencí (7 typů inteligencí podle Gardnera),
 - děti získávají nové, procvičují a upevňují již získané poznatky a dovednosti
 - umožňuje učit se od druhých,
 - připravuje pro budoucnost, ve které bude dítě potřebovat značnou schopnost týmové spolupráce.

Hromadná forma:

- Jedná se o tradiční způsob vzdělávání, v němž učitelka pracuje hromadně se všemi dětmi ve třídě společnou formou a se stejným obsahem.
- Základním znakem je, že vzdělávací činnost ve třídě vede učitelka, která má vedoucí postavení, určuje a řídí jejich průběh.
- Práce je typická ve třídách vytvořených podle věku dětí stejné mentální úrovně. Všechny děti při ní plní vždy ve stejném čase stejné úkoly a postupují stejným, předem daným postupem. Jsou vedeny učitelkou krok za krokem a předpokládá se, že se všechny děti přizpůsobí. Pokud se tak nestane, jsou k práci donuceny.
- Ve skutečnosti se tyto děti projevují tak, že vyrušují nebo komplikují práci učitele a jsou „na obtíž“. Pro tento způsob se užívá označení frontální vzdělávání.
- Dnes již odborníci stále častěji poukazují na omezení, která hromadná forma při vzdělávání dětí přináší. Děti jsou převážně odkázány do role pasivních příjemců informací a vykonavatelů pokynů a učitelky musí vynakládat velké úsilí na jejich motivaci i udržení pozornosti.

Nevýhody:

- nezajišťuje dostatečně individualizaci, protože málo splňuje požadavek, důsledného vázání vzdělávání k individuálně různým potřebám a možnostem jednotlivých dětí,
- nenaplnuje princip vzdělávací nabídky, neumožňuje individuální volbu ani aktivní účast každého dítěte,
- zpravidla bývá založena na dominantní roli učitelky, na zadávání úkolů a kontrole jejich splnění,
- vede děti k téměř bezvýhradné poslušnosti.

Důsledky:

- nezájem velké části dětí, z nichž pro některé může být činnost příliš náročná, pro část naopak může být velmi jednoduchá, pro jiné neodpovídá jejich zájmům, takže je neupoutá,
- při nezaujetí děti vznikají problémy s jejich chováním, kdy se např. válejí, nebo jinými způsoby narušují činnost,
- učitelka pro zajištění realizace činnosti často volí neefektivní autoritativní způsoby komunikace (příkazy, zákazy, poučování, moralizování, někdy i výhrůžky),
- méně aktivní, uzavřené děti nemají šanci se prosadit, pasivně se podřizují a činnost sledují.

Vhodnost využití:

- při zprostředkování společného zážitku dětí pro plnění cílů třídního programu (návštěva ZOO, zvířecí farmy v obci, lékařského střediska, obchodu, nádraží apod.),
- při plánování činností ve třídě, pokud do něho učitelky cíleně zapojují děti (zvyšuje se tím jejich aktivita a zodpovědnost při plnění vzdělávacích cílů),
- při řešení problému, který se týká **celé třídy** (diskusní kruh),
- při realizaci komunitního kruhu, pokud ho MŠ pravidelně využívá (jeho cílem je rozvoj vztahů, vytváření soudržnosti, pocitu sounáležitosti a přijetí pro každé dítě, vytváření bezpečného klimatu třídy).

LITERATURA

DVOŘÁKOVÁ, H. *Pohybem a hrou rozvíjíme osobnost dítěte*. Praha : Portál, 2002. ISBN 80-7178-693-4

GARDOŠOVÁ, J., DUJKOVÁ, L. a kol. *Vzdělávací program Začít spolu*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-815-5

HAVLÍNOVÁ, M., VENCÁLKOVÁ, E. a kol. *Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole (aktualizovaný program)*. Praha : Portál, 2006. ISBN 80-7376-061-5

OPRAVILOVÁ, E., GEBHARTOVÁ, V. *Rok v mateřské škole: učebnice pro pedagogické obory*. Praha : Portál, 2003. ISBN 80-7178-847-3

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání.
Věstník MŠMT sešit 2 Ročník LXI únor 2005

Metody práce s dětmi

Metoda prožitkového učení:

- spontaneita
- objevnost
- komunikativnost
- prostor pro aktivitu a tvořivost
- konkrétnost
- celostnost

Metoda kooperativního učení

Sociální učení

SPONTANEITA

- přistupují děti k činnostem aktivně, samy ze svého vlastního popudu?
Připravila jsem takovou nabídku, aby z ní mohly vybírat všechny děti?

OBJEVNOST

- integruji nové poznatky do starých? Navazují na staré, stanovím je jako problém? Jsou vybrané poznatky z nejbližšího okolí, to co děti žijí? Postihují je (podařilo se mi je pojímat) v logických souvislostech? Připravila jsem činnosti tak, aby umožňovaly dětem samostatně objevovat, řešit a tím si uspořádat, zpracovávat a uplatňovat své dosavadní zkušenosti? Potom děti pronikají do reality a mají radost z poznávání.

KOMUNIKATIVNOST

- vytvořila jsem dětem prostor pro komunikaci (verbální i neverbální) a spolupráci ? Protože právě při ní se nejvíce komunikuje.

AKTIVITA A TVOŘIVOST

- promyslela jsem a připravila prostředí tak, aby se děti mohly rozhodovat mezi činnostmi, měly možnost experimentovat? Měly dostatek materiálu a pomůcek?

KONKRÉTNOST

- připravila jsem konkrétní činnosti, neužívám příliš povídání o...?

CELOSTNOST

- Piaget říká „Dítě myslí rukama“: volila jsem činnosti tak, aby procházely rukama dětí, bylo při nich zapojeno více jejich smyslů?

KOPERATIVNÍ UČENÍ

viz znak prožitkového učení
„komunikativnost“

SOCIÁLNÍ UČENÍ

ITV o učení:

- 10% toho, co slyšíme
- 15% toho, co vidíme
- 20% toho, co současně vidíme i slyšíme
- 40% toho, o čem diskutujeme
- 80% toho, co přímo zažijeme nebo děláme
- 90% toho, co se pokoušíme naučit druhé

7. Plánování

Východiska plánování

- Situace, v jaké se dítě nachází
- Vzdělávací potřeby

- Propojenost se ŠVP

Jaké situace?

- Děti vnáší
- Dějí se ve třídě
- Vnáší učitelka

Příklady: začátek šk. roku, kaluž

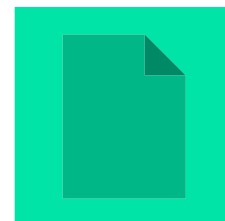

Integrované bloky ŠVP

- pouhé názvy bloků, jejich výčet, nestačí
- je třeba *stručně* charakterizovat hlavní smysl (cíl, záměr) bloků a přiblížit jejich obsah (okruhy činností praktických i intelektových, popř. hlavní výstupy) tak, aby bylo zřejmé, jak se bude s nimi dále (ve třídě) pracovat.

UKÁZKY

Modely: (většinou bývají v různé kombinaci)

Vstřícný

- Většinou si nestanoví předem cíle
 - Pokud jsou stanoveny, tak jen obecně, ne detailně, konkrétně
 - Plánování podle témat
 - Jde o žité skutečnosti těžko měřitelné (intuice, tvořivost)
 - **Klade si otázky:**
 - Jaký námět zařadíme?
 - Jaké činnosti realizujeme?
 - Jak budou děti motivovány k činnosti na námětu?
- Mnohdy se zapomíná....**
- Jakým způsobem budeme hodnotit výsledky?

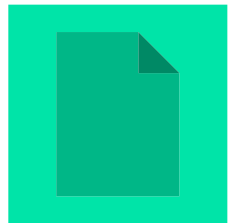
Zprostředkující

- Jasně stanoveny cíle
- Jde krok za krokem
- Založen na racionálním plánování, při kterém se rozhoduje o cílech
- **Klade si otázky:**
 - Jakých cílů (kompetencí) chceme ve škole - třídě dosáhnout?
 - Jaké činnosti budou používány, aby byly cíle dosaženy?
 - Jak k jejich naplnění budou děti motivovány?

Upozornění

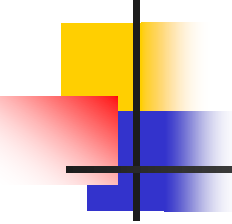
- Čím jsou cíle v plánu obecnější, tím náročnější je hodnocení a naopak. Čím konkrétnější jsou cíle v plánu, tím méně „úsilí“ vyžaduje hodnocení.

8. Spolupráce s rodiči

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona) (8) v § 33 vymezuje Cíle předškolního vzdělávání:

„Předškolní vzdělávání podporuje rozvoj osobnosti dítěte předškolního věku, podílí se na jeho zdravém citovém, rozumovém a tělesném rozvoji a na osvojení základních pravidel chování, základních životních hodnot a mezilidských vztahů. Předškolní vzdělávání napomáhá vyrovnávat nerovnoměrnosti vývoje dětí před vstupem do základního vzdělávání a poskytuje speciálně pedagogickou péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami“.

Vyhláška č. 43/2006 Sb. o předškolním vzdělávání

- **v §1 odst.1** již hovoří o spolupráci mezi rodinou a mateřskou školou takto: *„Mateřská škola spolupracuje se zákonnými zástupci dětí a dalšími fyzickými osobami s cílem vyvíjet aktivity a organizovat činnosti ve prospěch rozvoje dětí a prohloubení vzdělávacího a výchovného působení mateřské školy, rodiny a společnosti“*. (2006, str.1)

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

- hovoří o spolupráci mezi zákonnými zástupci a mateřskou školou konkrétněji. Staví přednost rodinné výchovy před institucionální. „*Ukolem institucionálního předškolního vzdělávání je **doplňovat rodinnou výchovu** a v úzké vazbě na ni pomáhat zajistit dítěti prostředí s dostatkem mnohostranných a přiměřených **podnětů k jeho aktivnímu rozvoji a učení**. Předškolní vzdělávání má smysluplně **obohacovat denní program dítěte** v průběhu jeho předškolních let a poskytovat dítěti **odbornou péči**. Mělo by usilovat, aby první vzdělávací krůčky dítěte byly stavěny na promyšleném, odborně podepřeném a lidsky i společensky hodnotném základě, a aby čas prožitý v mateřské škole byl pro dítě radostí, příjemnou zkušeností a zdrojem dobrých a spolehlivých základů do života i vzdělávání*“ (2004, str. 7)

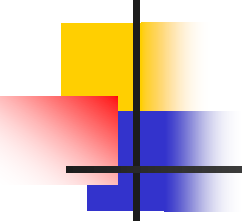
Podmínka RVP PV - spoluúčast rodičů na předškolním vzdělávání

- *Ve vztazích mezi pedagogy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství.*
- *Pedagogové sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět.*
- *Rodiče mají možnost se podílet na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů, dle svého zájmu zde vstupovat do her svých dětí. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje. Projevili zájem, mohou se spolupodílet při plánování programu mateřské školy, při řešení vzniklých problémů apod.*
- *Pedagogové pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání.*
- *Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejích svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.*
- *Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě: nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí. (5, 2004, str. 35)*

Povinnosti učitelky:

- usilovat o vytváření partnerských vztahů mezi školou a rodiči
- odpovídat za to, že rodiče mají přístup za svým dítětem do třídy a možnost účastnit se jeho činností
- umožňovat rodičům účastnit se na tvorbě programu školy i na jeho hodnocení
- vést s rodiči dítěte průběžný dialog o dítěti, jeho prospívání, rozvoji a učení

-
-
- Empatie
 - Naslouchání
 - Profesní argumentace
 - Respekt bez předsudků

Konkrétní činnosti v MŠ:

SKUPINOVÁ PRÁCE:

- Společné akce
- Spolupodílení na rozvoji dítěte
- Řízení školy

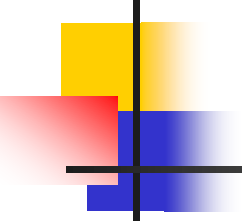
LITERATURA

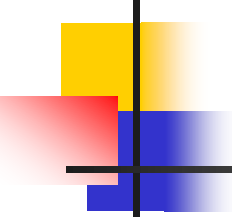
- ČÁP, J. *Psychologie výchovy a vyučování*. Praha: Univerzita Karlova, 1997. ISBN 80-7066-534-3
- ČÁP, J., MAREŠ, J. *Psychologie pro učitele*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-463-X
- KOŽÁTKOVÁ, S. Humanisticky orientovaná proměna učitelky. In *Retrospektiva a perspektiva předškolního vzdělávání a příprava předškolních pedagogů*. Praha: APV, 2002.
- KYRIACOU, CH. *Klíčové dovednosti učitele*. Praha : Portál, 1996.
- MERTIN, V., GILLERNOVÁ, I. *Psychologie pro učitelky mateřské školy*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-799-X
- SVOBODOVÁ, E. *Prosociální činnosti v předškolním vzdělávání*. Praha : Raabe, 2007. ISBN 978-80-86307-39-8
- VAŠUTOVÁ, J. Kvalifikační předpoklady pro nové role učitelů. In WALTEROVA, E. (Ed.) *Učitelé jako profesní skupina, jejich vzdělávání a podpůrný systém*. Praha : PedF UK, 2001. ISBN 80-7290-059-5

9. Participační řízení

- Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny.
- Je vytvořen funkční informační systém, a to jak uvnitř mateřské školy, tak navenek.
- Při vedení zaměstnanců ředitelka vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení MŠ, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách školního programu.

-
-
- Ředitelka školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci.
 - Pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci rodiče.
 - Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětné vazby.

-
-
- Ředitelka vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy pedagogického týmu. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, jsou smysluplné a užitečné. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.
 - Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, s nejbližší základní školou, popřípadě i jinými organizacemi v místě mateřské školy a s odborníky poskytujícími pomoc zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí.

SYSTÉM ŘÍZENÍ MŠ

1. Plánování
2. Organizování
3. Personalistika
4. Vedení lidí
5. Kontrola

Plánování

- Základem plánování je:
 - stanovit vize (dlouhodobé záměry)
nebo – li
konceptci MŠ = KAM chceme jít
 - analyzovat současný stav = KDE
jsme
 - vytyčit cestu k stanoveným cílům =
JAK se tam dostaneme

Druhy plánů

- Dlouhodobý = vize ve ŠVP
- Střednědobý = ŠVP, Roční plán
- Krátkodobý = měsíční, týdenní plány (TVP)

Tvorba ŠVP

- Stanovení dlouhodobých záměrů
- Analýza současného stavu MŠ
- Zpracování dokumentu
- Realizace ŠVP
- Evaluace

Organizování

- Organizační struktura
- Jasně vymezení kompetencí
- Delegování pravomocí
- Stanovení pravidel
- Organizace dne v MŠ

Personalistika

- Přijímání a propouštění zaměstnanců
- Mzdová agenda
- Personální agenda
- Platový předpis (systém nenárokových složek)

Vedení lidí

- Uspokojování potřeb (Maslow)
- Motivace lidí
- Kontrolní a hospitační systém
- Jasná strategie, cíle (vedení porad)
- Další vzdělávání

Kontrola

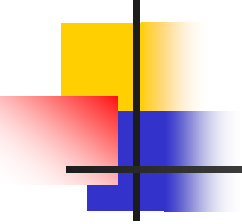
Vyplývá ze:

- Zákoníku práce
- Školského zákona

Je nástrojem pro přímé vedení lidí a pomáhá:

- získat spolehlivou zpětnou vazbu
- změnit věci, které nefungují
- efektivně plánovat, zvyšovat

kvalitu

Jde o zjišťování stavu, rozbor a přijetí závěrů.

Jde o zjišťování odchylek realizace od přijatých záměrů, cílů.

10. Vlastní hodnocení

- **Hodnocení** - používá se v běžné školní praxi a širokou veřejností k náhodnému nebo každodennímu posouzení úspěchů i proher a zaujímání stanovisek k vlastní práci i práci druhých (hodnocení žáků, hodnocení práce učitelů...).
- **Evaluace** – termín má komplexnější význam, dosud užívaný spíše v oblasti teorie, vědy a výzkumu. Ve vztahu ke škole jde o systematicky plánovitý a cíleně řízený proces hodnocení a posuzování sledovaných jevů.

Zákonné vymezení evaluace a hodnocení

- Zákon 561/2004 Sb., (Školský zákon)
- Vyhláška č.15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy
- Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání čj. 32 405/2004-22

Autoevaluace v MŠ (RVP PV)

...proces průběžného vyhodnocování vzdělávacích činností, situací i podmínek vzdělávání, realizovaný uvnitř mateřské školy, který se odehrává v několika na sebe navazujících a neustále se opakujících fázích. Poznatky získané tímto průběžným vyhodnocováním poskytují pedagogům zpětnou vazbu o kvalitě vlastní práce a pedagogové by jich měli cíleně využívat k optimalizaci a zlepšování vzdělávacího procesu i podmínek, za nichž vzdělávání probíhá. Nejedná se o jednorázové a náhodné zhodnocení určitého jevu na základě subjektivního dojmu pedagoga, ale o proces, který je realizován systematicky, podle předem připraveného plánu (2004, s.37).

Vyhláška č.15/2005 Sb.

- a) Podmínky ke vzdělávání
- b) Průběh vzdělávání
- c) Podpora školy žákům a studentům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání
- d) Výsledky vzdělávání žáků a studentů
- e) Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagog. prac.
- f) Úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům

Pravidla a termíny (15/2005 Sb.)

- Zpracovává se za období tří školních roků
- Návrh struktury ředitelka projedná na pedagogické radě nejpozději do konce září školního roku v němž proběhne
- Vlastní hodnocení se projedná v pedagogické radě do 31. října následujícího školního roku

Sebehodnotící zpráva

- **Vize a stanovené cíle rozvoje školy**
- **Jaké výsledky a výsledné informace byly zjištěny (co se podařilo)**
- **Jaké problémy byly identifikovány (co se nedaří)**
- **Jaká opatření byla přijata (náznak inovace ŠVP)**

11. Návaznost předškolního a základního vzdělávání

RVP PV:

- Důležitým úkolem předškolního vzdělávání je vytvářet dobré *předpoklady pro pokračování ve vzdělávání*V zájmu zajištění propojenosti a plynulé návaznosti předškolního a základního vzdělávání a z důvodu maximálního využití a uplatnění výsledků dosažených v etapě předškolního vzdělávání je nutné, aby základní škola, zejména v počátcích své práce s dítětem, s těmito přirozenými rozdíly ve vzdělávacích možnostech i výkonech dětí dostatečně počítala, brala v úvahu psychologická a didaktická specifika vzdělávání dětí této věkové skupiny a promítala tyto zřetele náležitě do svých forem a metod vzdělávání.

RVP ZV:

- RVP ZV navazuje svým pojetím na RVP PV
- Základní vzdělávání navazuje na předškolní vzdělávání a na výchovu v rodině....na 1. stupni je založeno na poznávání respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů žáků

Zásady vzdělávání vyplývající ze Školského zákona

- Rovný přístup ke vzdělávání bez diskriminace
- Zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivce
- Vzájemná úcta, respekt, názorová snášenlivost, solidarita a důstojnost všech zúčastněných
- Svobodné šíření poznatků, které vyplývá z výsledků poznání světa
- Zdokonalování procesu vzdělávání na základě výsledků dosažených ve vědě, výzkumu a vývoji a co nejširšího uplatňování moderních pedagogických přístupů a metod
- Hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k dosahování cílů vzdělávání stanovených tímto zákonem a vzdělávacími programy

OBEČNÉ CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ:

- Rozvoj osobnosti člověka, který bude vybaven....
- Pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod spolu s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost
- Pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů
- Utváření vědomí národní a státní příslušnosti...
- Poznávání světových a evropských kulturních hodnot a tradic...
- Získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně...

Co je připravenost na školu

- Rozvinuté kompetence
- Školní zralost

Návaznost rámcových vzdělávacích programů v oblasti kompetencí

Předškolní vzdělávání:

1. Kompetence k učení
2. K. k řešení problémů
3. K. komunikativní
4. K. sociální a personální
5. K. občanské a činnostní

Základní vzdělávání:

1. Kompetence k učení
2. K. k řešení problémů
3. K. komunikativní
4. K. sociální a personální
5. K. občanské
6. K. pracovní

KOMPETENCE K UČENÍ

Předškolní vzdělání:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů

Základní vzdělání:

- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Předškolní vzdělání:

- řeší problémy, na které stačí: známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého

Základní vzdělání:

- samostatně řeší problémy: volí vhodné způsoby řešení: užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické výzkumy

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Předškolní vzdělání:

- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon)

Základní vzdělání:

- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Předškolní vzdělání:

- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní a společenské návyky, pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

Základní vzdělání:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce

KOMPETENCE OBČANSKÉ A ...

Předškolní vzdělání:

- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami a co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

Základní vzdělání:

- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu

...A ČINNOSTNÍ (PRACOVNÍ)

Předškolní vzdělání:

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat

Základní vzdělání:

- využívá znalosti a zkušenosti v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

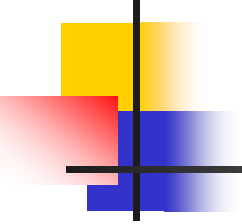
Návaznost rámcových vzdělávacích programů v oblasti podmínek

Předškolní vzdělávání:

- Věcné podmínky
- Životospráva
- Psychosociální podmínky
- Organizace
- Řízení mateřské školy
- Personální a pedagogické zajištění
- Spoluúčast rodičů

Základní vzdělávání:

- Prostorové a materiální podmínky
- Podmínky pro hygienické a bezpečné vzdělávání a život školy
- Psychosociální podmínky
- Personální podmínky
- Organizační podmínky
- Podmínky spolupráce školy a rodičů žáků

*Provázanost cílů, klíčových kompetencí,
ale i podmínek ve všech rámcových
vzdělávacích programech je
pochopitelná, protože všem typům škol
jde při vzdělávání o to, aby z dítěte,
žáka a poté také studenta vyrostl člověk
a občan demokratického státu
s kompetencemi, které odpovídají
soužití v pluralitní společnosti.*

LITERATURA

HAVLÍNOVÁ, M., VENCÁLKOVÁ, E. a kol. *Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole (aktualizovaný program)*. Praha : Portál, 2006. ISBN 80-7376-061-5

KOŽÁTKOVÁ, S. *Dítě a mateřská škola*. Praha : Grada, 2008. ISBN 978-80-247-1568-1

MATĚJČEK, Z. *Co děti nejvíc potřebují*. Praha: Portál, 1994. ISBN 80-7178-853-8

PŘÍHODA, V. *Ontogeneze lidské psychiky, 1.díl*. 4. vydání. Praha: SPN, 1964.

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. Věstník MŠMT, sešit 2, Ročník LXI, únor 2005.

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Věstník MŠMT.

SMOLÍKOVÁ, K. a kol. *Pedagogické hodnocení v pojetí RVP*. Praha : VÚP, 2007. ISBN 978-80-87000-10-6

ŠULCOVÁ, E. *Význam předškolního věku pro zdravý vývoj populace*. Československá psychologie, 1989, ročník XXXIII, č.2, s. 193 – 204.